

FIȘA DISCIPLINEI LLL4122

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Babeș-Bolyai"
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Limbi și literaturi clasice
1.4 Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5 Ciclul de studii	Nivel licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Filologie clasică / licențiat în filologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLL4122 Teorii gramaticale în antichitate / Lumea epopeii latine							
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Cristian BAUMGARTEN Lect. dr. Bogdan Neagota							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ c.p.								
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	4	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ²⁾	S
							Obligativitate ³⁾	Opt

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	0
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	0
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					8
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	70				
3.8 Total ore pe semestru	98				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• sală de curs
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• sală de curs

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1 Utilizarea adecvata a conceptelor in studiul lingvisticii generale și al teoriei literaturii.</p> <p>C2 Comunicarea eficienta, scrisa si orala, în limba româna si interpretarea de texte din limbile clasice / moderne.</p> <p>C3 Descrierea sistemului gramatical si lexical al limbilor clasice si utilizarea lui in traducerea textelor antice grecești și latine din diferite epoci.</p> <p>C4 Analiza textelor literare din limbile clasice în contextul cultural și mental al epocii căreia îi aparțin.</p>
Competențe transversale	CT1 Utilizarea componentelor domeniului limbă si literatură în deplină concordanta cu etica profesionala.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Introducerea cursanților în unele aspecte ale istoriei lingvisticii și literaturii greco-latine.
7.2 Obiectivele specifice	<p>Teorii gramaticale în antichitate. Partea dedicată gramaticii grecești și latine în antichitate își propune să prezinte studenților principalele aspecte ale preocupărilor lingvistice grecești și romane.</p> <p>Lumea epopeii latine. Cursul urmărește să familiarizeze studenții cu literatura epică latină prin prezentarea câtorva etape semnificative ale construcției genului epopeic în literatura latina, atât din punctul de vedere al istoriei ideilor și a mentalităților (urmărind dominantele specifice epistemei studiate și contextul cultural specific), cât și din perspectivă morfologică (structuri literare, filosofico-religioase, teme și motive).</p>

8. Conținuturi

Teorii gramaticale în antichitate		
8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Influența gramaticii alexandrine, a școlii de la Pergamon și prezentarea principalelor aspecte ale preocupărilor lingvistice greco-romane (controversa analogie-anomalie).	metoda expozitivă, dialogul	
2. Aspecte ale preocupărilor lingvistice greco-elenistice (clasificări morfologice): Aristofan din Bizanț		
3. Aspecte ale preocupărilor lingvistice greco-elenistice (categorii verbale): Aristarh din Samotracia		
4. Aspecte ale preocupărilor lingvistice greco-elenistice (sistemul cazurilor): Demetrios din Chloros, Apollonios Dyskolos, Dionysios Thrax		
5. Prezentarea, traducerea si analizarea unor fragmente din gramatici latini: Velius Longus; Terentius Scaurus; Aelius; Varro (<i>De lingua Latina</i>)		
6. Prezentarea, traducerea si analizarea unor fragmente din gramatici latini: <i>Rhetorica ad Herennium</i> ; Quintilian; Donatus (<i>Ars grammatica</i>).		
7. Traducerea si analizarea unor fragmente din gramatici latini: Remmius Palaemon; Priscilianus (<i>Institutiones rerum grammaticarum</i>).		
Lumea epopeii latine		
8.2 Curs	Metode de predare	Observații
1-4. Motive odiseice în <i>Eneida</i> : <i>descensus ad inferos</i> ; profetologia eneadică între	metoda	Ultimele 7

<p>oracolele sibylline și semioza stoică; eschatologie și soteriologie neopythagoreică/dionysiacă; simbolisme zodiacale.</p> <p>Fontes: Publius Vergilius Maro, <i>Aeneis</i>, a cura di Gian Biagio Conte, Walter de Gruyter, 2009. Virgile, <i>Oevres completes</i>, Hachette, Paris.</p> <p>http://agoraclasse.fltr.ucl.ac.be/concordances/intro.htm#vir</p> <p>Studia: Joël Thomas, <i>Les structures de l'imaginaire de l'Eneide</i>, Paris, 1988. E. Coleiro, <i>Tematica e struttura dell'Eneide di Virgilio</i>, Amsterdam, 1983. G. Guțu, <i>Publius Vergilius Maro. Studiu literar</i>, Univers, București, 1970. A. Cartault, <i>L'art de Virgile dans l'Eneide</i>, 2 vol., PUF, Paris, 1926. Jeanne Dion, <i>Les passions dans l'oeuvre de Virgile (Poétique et philosophie)</i>, Presses Universitaire de Nancy. E.D.Carney, <i>City-founding in the Aeneid</i>, in "Studies in Latin Literature and Roman History" (Edited by Carl Deroux), vol. IV, Latomus 196, pp. 422-430, BXL, 1986. J. Romeuf, <i>Le bouclier d'Enee</i>, REL 62/1984. Viviane Mellinghoff-Bourgerie, <i>Les incertitudes de Virgile. Contributions epicuriennes à la theologie de l'Eneide</i>, Latomus, vol. 210, Bruxelles, 1990. W. F. Jackson Knight, <i>Cumaeen Gates, A reference of the Sixth Aeneid to the Initiation Pattern</i>, Basil Blackwell, Oxford, 1936. J. Carcopino, <i>Virgile et les origines d'Ostie</i>, BEF, Rome. J. P. Brisson, <i>Le pieux Enée</i>, Latomus, 1972, pp. 379-412. G. de Callatay, <i>Le zodiaque de l'Eneide</i>, Latomus, tome 52, fascicule 2, avril-juin 1993, pp. 318-349. Bogdan Neagota, „Les visages de la Deesse. Une mythanalyse de la relation masculin-feminin dans l'Eneide”. In: <i>Ephemeris Dacoromana</i>, seria nuova, no. XI (2000), Accademia di Romania, Roma, pp. 153-187.</p>	<p>expozitivă, dialogul</p>	<p>săptămâni vor fi dedicate segmentului de curs Lumea epopeii latine (2 ore / săptămână).</p>
<p>5-7. Anti-epopeea lucaniană.</p> <p>Fontes: Lucanus, <i>Pharsalia</i>, ed. C. Hosius, Teubner, Leipzig, 1892. Marco Anneo Lucano, Gaio Valerio Flacco, <i>Farsaglia (Bellum civile); Argonautiche</i>, a cura di Libera Carelli, UTET, Torino, 1954. Marcus Annaeus Lucanus, <i>Farsalia (Despre războiul civil)</i>, tr. D. T. Burtea, Editura Minerva, București, 1991.</p> <p>http://agoraclasse.fltr.ucl.ac.be/concordances/intro.htm#lucain (<i>Pharsalia</i>)</p> <p>Studia. E. Narducci, <i>La provvidenza crudele. Lucano e la distruzione dei miti augustei</i>, Pisa, 1979. P. Grimal, <i>L'éloge de Néron au début de la Pharsale est-il ironique?</i>. In: REL, 38 (1960), pp. 296 sqq. A. M. Guillemin, <i>L'inspiration virgilienne dans la Pharsale</i>. In: REL, 29 (1951), pp. 214 sqq. M. Rambaud, <i>L'apologie de Pompée par Lucain au livre VII de la Pharsale</i>. In: REL, 33 (1955), pp. 258 sqq. R. Pichon, <i>Les sources de Lucain</i>, Paris, 1912. V. Usani, <i>Sul valore storico del poema lucaneo</i>, Roma, 1903. Paolo Asso (ed.), <i>Brill's Companion to Lucan</i>, Brill, Leiden, 2011. E. Cizec, <i>L'Époque de Néron et ses controverses idéologiques</i>, Brill, Leiden, 1972. J. Brisset, <i>Les Idées politiques de Lucain</i>, Les Belles Lettres, Paris, 1964. J.-C. de Nadaï, <i>Rhétorique et poétique dans La Pharsale de Lucain</i>, Peeters, Louvain, 2000. B.-M. Marti, „La structure de La Pharsale”. In: <i>Entretiens sur l'Antiquité classique</i>, volume 15, Lucain, Genève, 1968. J.-C. Ternaux, <i>Lucain et la littérature de l'âge baroque en France - citation, imitation et création</i>, Paris, Champion, 2000.</p>	<p>metoda expozitivă, dialogul</p>	
<p>Bibliografie generală</p> <p>Gramatica greco-latină</p> <p>P. Swiggers, A. Wouters (ed.), <i>Grammatical Theory and Philosophy of Language in Antiquity</i>, Leuven-Paris, Sterling, Virginia, 2002. S. Auroux et alii (ed.), <i>History of Language Sciences. An International Handbook on the Evolution of the Study of Language from the Beginning to the Present</i>, vol. I, Berlin-New York, 2000. D. L. Blank, <i>The Organization of Grammar in Ancient Greece</i>, în: S. Auroux et alii (ed.), cit., 2000, pp. 400-417. C. C. de Jonge, <i>Between Grammar and Rhetoric. Dionysius of Halicarnassus on Language, Linguistics and Literature</i>, Leiden-Boston, 2008. S. Matthaios, <i>Ancient Linguistics: Philological-Grammatical Tradition</i>, în: G. Giannakis et alii (ed.), <i>Encyclopedia of Ancient Greek Language and Linguistics</i>, Boston-Leiden, 2014, pp. 1257-1270. L. Pagani, <i>Pioneers of Grammar. Hellenistic Scholarship and the Study of Language</i>, în: F. Montanari, L. Pagani (ed.), <i>From Scholars to Scholia. Chapters in the History of Ancient Greek Scholarship</i>, Berlin-New York, 2011, pp. 17-64. E. Hovdhaugen, <i>Foundations of Western Linguistics. From the Beginning to the End of the First Millenium A. D.</i>, Oslo, 1982. R. A. Kaster, <i>Guardians of Language. The Grammarian and Society in Late Antiquity</i>, Berkeley, 1988. R. A. Kaster, <i>Macrobius and Servius. Verecundia and the Grammarian's Function</i>, în: HSCPh 84, 1980, pp.219-262. L. D. Reynolds, N. G. Wilson, <i>Scribes and Scholars. A Guide to the Transmission of Greek and Latin Literature</i>,</p>		

Oxford, 1991, cap. 4-10. Lucia Wald, *Pagini de teorie și istorie a lingvisticii*, Editura ALL, București, 1998. R.H. Robins, *Scurtă istorie a lingvisticii*, Editura Polirom, Iași, 2003

Epopoea latină

Ettore Paratore, *La letteratura latina dell'età repubblicana e augustea*, Sansoni, Milano, 1969. Eugen Cizek (coord.), *Istoria literaturii latine (14-117 e.n.)*, Universitatea din București, București, 1982. Eugen Cizek, *Istoria literaturii latine*, 2 vol., Societatea "Adevarul" S.A., 1994. Pierre Grimal, *Literatura latină*, Editura Teora, București, 1997. Mihai Nichita (coord.), *Istoria literaturii latine*, vol. II - partea a I-a (*Perioada principatului*), Universitatea din București, București, 1981. René Pichon, *Histoire de la littérature latine*, Paris, 1924⁹. Augusto Rostagni, *Storia della letteratura latina*, 3 vol., ed. III, revăzută de I. Lana, Torino, 1964.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se predă în alte centre universitare

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Corectitudinea și completitudinea cunoștințelor	Un referat asupra unei lucrări de gramatică + un referat final asupra uneia dintre epopeile studiate la curs, fiecare reprezentând 50% din media finală.	100%
10.6 Performanța studentului în urma promovării disciplinei	Gradul de asimilare a limbajului de specialitate		
<ul style="list-style-type: none"> • cunoașterea elementelor fundamentale de teorie și aplicarea lor practică 			

Data completării

Semnătura titularilor de curs

21.04.2020

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

22.04.2020

Data avizării la

Semnătura Prodecanului

Ștampila facultății

Decanat

responsabil

29.04.2020